

Prof. Swaniewicz: samorządy wiejskie przejęły wiele europejskich, dobrych wzorców

20 lat polskiej wsi w Unii Europejskiej - dokąd zmierza polska wieś? To panel, który był okazją do podsumowania obecności polskiej wsi w Unii Europejskiej. Rozmawiano o trudach związanych z przygotowaniem Polski do akcesji, szansach, które polskiej wsi dała obecność we Wspólnocie oraz wyzwaniach, przed którymi stoją rolnictwo i polska wieś.

Dyskusję, podczas której uczestnicy starali się podsumować zmiany, jakie zaszły na polskiej wsi na przestrzeni ponad 20 lat obecności Polski w Unii Europejskiej, poprowadziła dr hab. Monika Stanny – profesor Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. Rozmówcy:

- Czesław Siekierski, minister rolnictwa i rozwoju wsi;
- Aleksander Kwaśniewski, były prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- Krzysztof Paszyk, minister technologii i rozwoju;
- Andrzej Grzyb, poseł, były europoseł;
- prof. dr hab. Paweł Swaniewicz, dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego;
- Wiktor Szmulewicz, prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W trakcie dyskusji prof. Paweł Swaniewicz, dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego zwrócił uwagę, że korzyści z integracji europejskiej nie ograniczają się tylko do unijnych funduszy. Zwłaszcza z punktu widzenia samorządów. – Europejska konwergencja polega na przejmowaniu wzorów, procedur, sposób zarządzania i myślenia. Samorządy wiejskie przejmowały te dobre przykłady zarządzania rozwojem lokalnym, mimo, że na początku spotykały się ze sceptycyzmem np. jeżeli chodzi o Lokalne Grupy Działania. Potem było widać, że te sposoby się sprawdzają – również w oderwaniu od funduszy europejskich. Jako jedno ze źródeł sukcesu wykorzystania środków unijnych prof. Swaniewicz wskazał decentralizację zarządzania funduszami unijnymi.

W drugiej części wypowiedzi prof. Swaniewicz rozwinął tą myśl mówiąc, że „Europeizacja to proces dwustronny. Europa wpływa na nas, ale my też wpływamy na Europę”. – Jeżeli chodzi o samorządy to bardzo aktywne na tym polu Europejskim są regiony i miasta. Gminy wiejskie są mniej aktywne w Europie a szkoda. Potrzebna jest tutaj większa aktywność – mówił.

Odpowiadając na pytanie dotyczące reakcji na wyzwania przed jakimi stoją wiejskie społeczności w szczególności postępująca depopulacja prof. Paweł Swianiewicz wspomniał, że pojawiają się stanowiska polityków i ekspertów, domagające się by w związku z wyludnieniem zmieniane były granice administracyjne i likwidowane małe gminy. – Chciałbym podkreślić, że ja się z tym nie zgadzam. Małe gminy mają swoją wartość i są potrzebne. Niemniej sposób wykonywania niektórych usług będzie się musiał zmieniać – mówił.

Prof. Paweł Swianiewicz zwrócił też uwagę na kilka innych wyzwań stojących przed lokalnymi samorządami wiejskimi. Jednym z nich będzie obrona granic administracyjnych. Jego zdaniem tendencja do zmian granic, wchłanianie gmin okolicznych więcej problemów generuje niż rozwiązuje.